

LJUBLJANA • SEPTEMBER 1950 • LETO II. • ŠTEV. 7 • DIN 15

Spominski dnevi

Julij

2. 7. 1950 — V promet so prišle letalske znamke za 3. zvezni letalski zlet v Rumji. Posebni žig (4/1950).
10. 7. 1950 — V Sarajevu (začasno na pošti Sarajevo) 1) odprta 5. poslovalnica »Jugofilatelije«, drž. podjetja za promet z znamkami.
20. 7. 1950 — V Dubrovniku (začasno na pošti 1) odprta 6. poslovalnica »Jugofilatelije«.
24. 7. 1949 — Ustanovni občni zbor Filatelistične zveze Slovenije.
26. 7. 1947 — I. zvezni letalski zlet v Cerkljah ob Krki. Posebni žig.
27. 7. 1950 — Dan narodne vstaje v Slav. Orahovici. Pos. žig (8/1950).
28. 7. 1950 — Dograjena in slovesno izročena prometu avtomobilska cesta »Bratstvo—enotnost«, ki veže Beograd in Zagreb. Največja delovna zmaga v boju prve petletke.
28. 7. 1750 — Umrli v Leipzigu eden najznamenitejših skladateljev in glasbenikov Johann Sebastian Bach.
29. 7. 1947 — Prvi Dan znamke, pos. žig v Ljubljani.
29. 7. 1804 — Rojen v Spodnji Lusi pri Škofji Loki Lovrenc Košir, »oce poštne znamke«.
29. 7. 1948 — Dan znamke (vdrugič, pos. žig v Ljubljani).

Avgust

2. 8. 1949 — 5. obletnica LR Makedonije. Posebne znamke in priložnostni žig v Skoplju.
- 5.—6. 8. 1950 — Partizanski in partizanski tabor na Nanosu. Poseben žig rdeče ali črne barve (9/1950).
- 6.—11. 8. 1938 — Filatelistična razstava FKL v Ljubljani. Posebni žig.
7. 8. 1879 — Umrli na Dunaju Lovrenc Košir.
9. 8. 1949 — Osnovani podružnici FZS v Guštanju in Idriji.
15. 8. 1945 — Otvoritev jame v Postojni. Rdeč posebni žig.
18. 8. 1450 — Rojen v Splitu Marko Marulić, pesnik — začetnik hrvatske umetne književnosti.
18. 8. 1850 — Umrli Honoré de Balzac, sloviti francoski pisatelj.
- 19.—27. 8. 1950 — Filatelistična razstava na Gospodarski razstavi mesta Celje.
20. 8. 1950 — Pričetek IX. šahovske olimpiade v Dubrovniku. Žig 10/1950.
- 20.—31. 8. 1950 — Filatelistična razstava v Dubrovniku. Poseben žig (11/1950).
22. 8. 1948 — Odkritje spominske plošče Lovrencu Kosirju v Spodnji Lusi pri Škofji Loki. Posebni žig.
27. 8. 1879 — Umrli Rowland Hill,

VSEBINA:

Filatelisti, vpisujte ljudsko posjilo! — Novi častni člani FZS (Ferdo Kobal, Radoslav Horvat in Dragan Novak) — Prostovoljno delo — Naše nove znamke za IX. šahovsko olimpiado v Dubrovniku — Janko Fili: S področja VUJA-STO — Rajko Prinčič: Posebnosti — Inž. Ciril Pirč: Kopis znak U.P.U. — Pavle Anderlič: Osnovni pojmi filatelije — Dr. Anton Lavrič: Križno zobčanje — Iz drugih republik — Objave FZS — Stanje članstva — Naši posebni žigi — Spominski dnevi — Nove znamke v svetu (Evropa 1949 in 1950) — Zanimivosti

»NOVA FILATELIJA«, mesečno glasilo Filatelistične zveze Slovenije -- Ljubljana, poštni predal 281.

Urednik: Pavle Anderlič, Ljubljana, Frančiškanska 3. — Odgovarja: Silvo Pajk, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV.

Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, štev. 604-95603-104.

Glasilo izhaja 10 krat na leto. Letna naročnina 150 din.

Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK II.

SEPTEMBER 1950

ŠTEV. 7

Filatelisti vpisujte ljudsko posojilo!

Vnovič stopa naša domovina pred svoje državljane s pozivom na vpis drugega ljudskega posojila.

Velike naloge, katerih izvršitev ji nalaga petletka, zahtevajo posebnih dajatev. Tudi mi filatelisti, kakor smo skromni v svojih življenjskih zahtevah, se zavedamo, kaj pomeni ta poziv. Vajeni varčevanja in zbiranja, hočemo tudi s primernim vpisom posojila prispevati k skorajšnji zgraditvi naše socialistične domovine.

Tovariši in tovarišice! Skoraj sleherni izmed nas je pričel zbirati znamke z namenom, da bi s svojo zbirko, če tréba, koristil sebi ali svojim. Prav take ugodnosti nam daje ljudsko posojilo, vsak vpisani znesek se z obrestmi povrne, komur pa je sreča še posebno naklonjena, utegne dobiti vsoto, s katero bo mogel nakupiti vse manjkajoče znamke v zbirki. Zato naj bi ne bilo filatelista v Sloveniji, ki ne bi s svojim še tako skromnim zneskom prispeval k zgraditvi socializma.

Z vpisom tega posojila hočemo pokazati svojo trdno voljo za naglo zgraditev socializma z lastnimi silami in to kljub oviram, ki jih tudi nam filatelistom stavijo informbirojevske države na pot. Zato upam, da se bo vsak res zaveden filatelist odzval mojemu pozivu in po svojih močeh priložil k naši socialistični graditvi svoj znesek, zavedajoč se lepega slovenskega pregovora: »Kamen do kamna — palača.« Imel bo ponosno zavest, da je storil svojo dolžnost do države in skupnosti.

Pokažimo, filatelisti, da smo prekaljeni in zgrajeni v novi dobi, da odločno odklanjamo pridevke, s katerimi so nas nekdanj nazivali, da smo vsekdar in povsod pripravljeni stopati z množicami naših delovnih ljudi v lepšo in srečnejšo bodočnost naših narodov pod zastavo naše Komunistične partije in pod vodstvom tovariša Tita!

FERDO KOBAL

častni član Filatelistične zveze Slovenije
in Saveza Bosne in Hercegovine

Novi častni člani FZS

Ob izvolitvi tovariša Edvarda Kardelja, podpredsednika zvezne vlade in ministra za zunanje zadeve FLRJ, za prvega častnega člana, so bili izvoljeni za častne člane tudi tovariši Ferdo Kobal iz Ljubljane ter Radoslav N. Horvat in Dragan Novak iz Zagreba.

Njih zasluge, zaradi katerih so bili počaščeni, opisujejo nadrobneje naslednji članki. Diplome so bile izročene 5. avgusta 1950 na družabnem večeru pri »Slaviji« v Ljubljani.

Ferdo Kobal

Ferdo Kobal, drugi častni član Filatelične zveze Slovenije, je na željo našega uredništva takole opisal svoje dosedanje delo in zlasti raziskovanja o Lovrencu Koširju:

Rojen sem 26. maja 1883 v Idriji. V šolo sem hodil v Idriji in Ljubljani. Vojaščino sem odslužil v Trstu, Z 20. letom sem vstopil v službo pri bivši finančni direkciji v Ljubljani. Zavedajoč se pomena kulturno vzgojnega dela med ljudstvom, sem deloval pri naprednih društvih. Leta 1911 me je imenovalo tedanje »Gledališko društvo« na Jesenicah za svojega častnega člana.

V mladosti sem večkrat slišal besedo »filatelija«, nisem pa našel človeka, ki bi mi bil natančneje razložil njen pomen. Prišel sem bil zbirati stare predmete in tudi znamke. Ker pa še nisem imel pravega razumevanja, je vse to šlo v nič.

Ko sem ob stoletnici prve znamke leta 1940, čital hvalospeve Rowlandu

Hillu, sem postal pozoren na Lovrenca Koširja, ki ga omenja »Zgodovina slovenskega naroda«. Zanimalo me je, v koliko je sodeloval Košir pri poštni reformi. Pri iskanju v nemških knjigah in šolskih izvestjih sem se prepričal, da pripada zamisel uvedbe in uporabe poštne znamke in po tej reforma takratnega poštnega poslovanja Lovrencu Koširju. Prvi članki o mojem raziskovanju so bili objavljeni že leta 1940 v domačih kakor inozemskih listih. Domišljam si celo, da so bili moji takratni članki vzrok, da se je omejilo povzdigovanje R. Hilla in J. Chalmersa glede njunih zaslug in je le Portugalska dala v promet znamko s hillovo sliko. Nikdar nisem odrekel zaslug, ki jih imata oba Angleža, zamalo pa mi je bilo, da so Koširja kratko in malo prezrli. Ker sem bil prepričan, da nemški poštni zgodovinarji niso napisali svojih vrst brez trdne podlage, sem sam raziskoval dalje. Predlagal sem že Poštnemu ministertvu v bivši Jugoslaviji, da bi dali v promet posebno serijo znamk v korist uslužbencem PTT. Idejne osnutke je bil izdelal akademski slikar Božidar Jakac. Imeli smo več sestankov, toda vojna je delo zavrla.

Marsikaj mi je manjkalo iz Koširjevega življenja. Bil sem včasih, dejal bi, pred nepremostljivim prepadom; nisem vedel, kam naj se obrnem, da dobim potrebne dokaze. V času sovražne okupacije me je naključje povezalo z Dunajem. Dobil sem človeka, ki je imel razumevanje za mojo stvar in mi preskrbel v univerzitetni knjižnici podatke o Koširjevem življenju

Diploma za Ferda Kobala

predstavlja očeta poštnih znamk z golobom-pismonošo in glavnimi značilnostmi filatelije (neogibno potrebno pinceto, pisemske ovitke z znamkami in žigi). Ob strani lorvorjeva vejica, simbol počaščenja. Diplomo je narisal ob pomoči M. Gasparija tov. Milan Pogačnik.

in njegovi premostitvi v Zagreb. Ker je bival Košir dolgo vrsto let kot na mestnik državnega knjigovodje v Zagrebu, sem upal, da mi bo lahko ugotoviti dan njegove smrti. Pa ni bilo nič zapisanega.

Kljub pomanjkljivim podatkom sem znova predlagal izdajo spominske znamke; zopet brez uspeha. To je razumljivo, saj razen mene in peščice prijateljev nihče ni poznal Koširjevega življenja in njegovih zaslug. Dobil pa sem leta 1946 od Poštnega ministrstva FLRJ migtljaj, naj zberem vse podatke o Koširju in kar je o njem pisane. Leto nato se je na mojo pobudo prvokrat proslavljaj na dan Koširjevega rojstva 29. julija v njegov spomin »Dan znamke«, prvi v novi Jugoslaviji.

Za svetovno razstavo znamk »Imabac« v Baslu leta 1948, sem predlagal vnovič Ministrstvu PTT v Beogradu, da izda znamko v Koširjev spomin. Takrat je tudi uspelo najti v arhivu Svetovne poštne zveze v Bernu izvirni spis, ki ga je bil predložil Košir 1836. avstrijski vladi, da uvede poštno znamko za plačevanje poštne pristojbine. Z najdbo tega spisa je bilo odločeno, da bo dala v promet FLR Jugoslavija v Koširjev spomin posebno serijo znamk. V naglici sem sestavil kratek opis Koširjevega življenja. Spominsko brošuro so delili brezplačno na razstavi v Baslu. Naklada nad 4000 izvodov je bila v kratkem pobrana. Avgusta 1948 je odkril Filatelistični klub »Ljubljana« Lovrencu Koširju na hiši št. 8 v Spodnji Luži spominsko ploščo. Tako smo prav v dneh svetovne filatelistične razstave v Baslu dostojno proslavili spomin »očeta poštne znamke«.

Se vedno pa ni bil ugotovljen dan Koširjeve smrti. Naposled mi je tudi to uspelo raziskati. V tekočem letu je opravljena naloga o preiskavi in poročilu iz leta 1858. in ugotoviti Koširjeve smrti na Dunaju. Zadnji spis, ki so ga o Koširju našli na Dunaju, se nanaša na predlog za njego-

vo odlikovanje z »Redom krone«, ki pa mu ni bil podeljen.

Brž ko bo objavilo Poštno ministrstvo spise Koširjevega predloga iz leta 1836. bom, če bo le mogoče, pripravil knjigo o Koširjevem življenju, ki naj dostojno izpriča njegove zasluge v reformi svetovne pošte.

Zvonimir Kreljus, Zagreb

Pisati biografiju zaslužnih i priznatih radnika na polju filatelije vrlo je težak in mučan posao. Ne zbog rada i truda kojeg pisac mora obaviti i uložiti, listajući i proučavajući razne knjige i časopise, dnevne novine i ostalu filatelističku štampu, bilježiti sve važnije događaje, koji su vezani uz taj rad, već zbog skromnosti i povučenosti onih, na koje se biografija odnosi.

Kad mi je povjeren ovaj zadatak bio sam doista doveden u tjesnac, te sam dosta dugo promišljavao, dali bi se primio ovog rada, poznavajući odgovornost pred osobama o kojima ću pisati, kao i pred ostalim filatelističkim svijetom, koji će te biografije čitati.

Kroz 10 godina druženja sa osobama o kojima pišem imao sam dovoljno vremena i prilike promatrati njihov rad, upoznati njihovu klasnu vrijednost, uočiti ogromne uspjehe koje su postigli u svom dugogodišnjem radu na polju filatelije. Samo u tom jednom deceniju rad Radoslava N. Horvata i Dragana Novaka je tako obilan i plodan, da bi se o tome dalo mnogo pisati i raspravljati. O njima je pisano u filatelističkoj štampi u zemlji i u inozemstvu, a njihovi radovi u obilatoj filatelističkoj literaturi su od neprocjenjive i trajne vrijednosti za cjelokupnu filateliju.

Mi filatelisti Hrvatske, a vjerujem i cijele naše lijepe domovine smo sretni i ponosni, što tako produktivne radnike imademo u svojoj sredini. Zahvalni smo im, što su svoja ogromna iskustva koja posjeduju, dali cjelom našem kolektivu, koji se obilno tim iskustvima služi.

Kad sam pisao ove biografije stalno mi je bio pred očima njihov ogroman rad na polju organizacije i literature, u koji su uložili mnoge dane i noći, sve za dobrobit naše filatelije. Nastojao sam ući što dublje u srž tog rada, listajući nebrojene časopise, knjige, brošure i slično, kako bi što objektivnije bez glorifikacije mogao donijeti u skučenom prostoru sve glavne elemente, koji su za jednu biografiju važni.

Dali sam u tome uspio, o tome ću izreći svoj sud čitaoci.

Filatelistična zveza Slovenije ocjenivši stručan rad i zasluge koje imaju za našu filateliju Radoslav N. Horvat i Dragan Novak, izabrala ih je obojicu za počasne članove na svojoj sjednici od 21. 3 1950 čime im je odala priznanje za veliki rad i trud na polju naše socialističke filatelije.

Radoslav N. Horvat rođen je 14. lipnja 1902 u Križevcima, gdje je svršio osnovnu i četiri razreda srednje škole, a trgovačku akademiju u Zagrebu. Sad je direktor Izdavačkog zavoda Jugoslavenske Akademije.

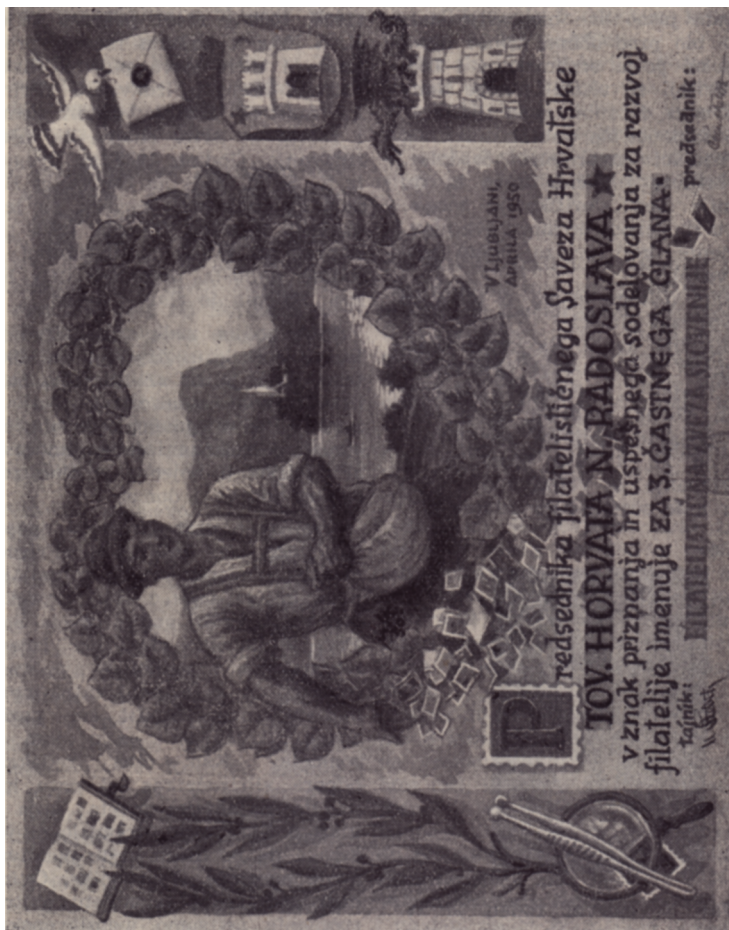
Filatelijom počeo se baviti već u srednjoj školi u Križevcima 1914 godine, alj je tek godine 1938 pristupio u Hrvatsko filatelističko društvo u Zagrebu. Radi osobitih prilika u društvu prelazi sa nekoliko drugova u »Klub sabirača maraka« te u kratkom vremenu okupi u tom klubu najbolje i najkonstruktivnije filatelističke saradnike. Kao predsjednik kluba

(1938, 1939 i 1940) pokreće »Vjesnik K. S. M.« u kojemu razvija program kluba i utire nove putove filatelije. Razvija ideju o izdavanju »Priručnika maraka Jugoslavenskih zemalja« i zalaže se svim silama za njegovo izdavanje. Godine 1939 sa drugovima iz K. S. M. radi na osnivanju Hrvatskog Filatelističkog Saveza, pa je kod osnutka mjeseca travnja 1940. godine izabran za prvog predsjednika. Iste godine napušta predsjedništvo K. S. M-ja, kojemu je član i danas.

Prve godine rada organizirao je izložbu H. F. S. u Zagrebu, sa 500 l. trina, koja je uz »Zefib« bila najveća filatelistička manifestacija u našoj zemlji. Pod njegovim vodstvom Savez odmah počinje sa izdavanjem časopisa »Filatelija« u kojemu je član redakcionog odbora i danas.

Sve svoje organizatorske sposobnosti ulaže oko izdavanja »Priručnika maraka Jugoslavenskih zemalja«, pa prva knjiga unatoč svih zapreka izlazi već u prvoj godini života Saveza. Prvi je nabacio ideju oko izdavanja »Priručnika« a velika je njegova sposobnost, da je u onoj zatravanoj atmosferi znao okupiti sve pozitivne snage, koje su ga u tom radu pomogle. Kao član redakcionog odbora »Priručnika« od prve knjige, pa do najnovije devete, koja sadu ulazi u tisak, nije propustio ni jednog časa a da ne uradi nešto pozitivno za svoje mezimče »Priručnik«. Ovim radom podigao je u svijetu najtrajniji spomenik ne samo jugoslavenskoj filateliji, nego i filatelističkom liku Radoslava N. Horvata.

Dolaskom okupatora, odmah 16. travnja, bio je zatvoren, a u jesen 1941 otijeran u logor Jasenovac, pa Staru Gradišku. Poznavajući dobro mržnju predsjednika Horvata spram okupatora, članovi Savezne uprave ostali su do zadnjeg časa vjerni njemu i putovima, koje je ukazao u radu Saveza. U godini oslobođenja izdaje Savez u znak priznanja plaketu sa likom predsjednika Horvata, koju je izradio kipar Vanja Radauš.

Diploma za predsednika FS Hrvatske Radoslava N. Horvata

kaže v sredi simbolično slovenskega filatelista- sejalca. Na desni sta grba Zagreba in Ljubljane, kar pomeni tesno povezavo med zvezama LR Slovenije in LR Hrvatske. Pri podobi sejalca je v ozadju Bled z jezerom. Simboliko obkroža srčasta oblika lipovega venca. Na levi sta lovori s filatelističnimi pripomočki. Diplomo je narisal akademski slikar Maksim Gaspari.

Od tada, pa do danas stalno u radu na stvaranju nove socialističke filatelije uspjelo je predsjedniku Horvatu, da uz pomoć ostalih članova Savezne uprave, oblikuje lik novog filateliste koji stalno stremi filatelističkom, političkom i kulturnom uzdizanju.

Za zasluge na polju filatelije podijelio mu je Savez filatelista Hrvatske »Počasni zlatni znak broj 1.«

Uza sav organizatorski rad u Savezu sudjeluje u svim akcijama Saveza. Izlaže na izložbama u Zagrebu godine 1940, 1941, 1943 i 1950 te u Varaždinu 1940. Na svim tim izložbama bio je član ocjenivačkog suda.

Veliki je krug štovatelja predsjednika Horvata u upravama inozemnih saveza, gdje je poznat kao bivši predstavnik naše filatelije u F. I. P. Godine 1948 izabran je u »Comité d'honneur« međnarodne izložbe »Imaba« u Baselu, a 1949 u Comité Philateli- que d'honneur internacionalne izložbe »Citex« u Parizu.

Literarni opus predsjednika Horvata je vrlo opsežan. Saradivao je u mnogim domaćim (Vjesnik K. S. M., Hrvatska filatelija, Filatelija, Filatelistički Vjesnik) te u nekim stranim časopisima. Vodio je filatelističku rubriku u »Jutarnjem listu« i tjedniku »Svijet«. Mnogobrojni su njegovi članci o istraživanjima naših maraka (Slovenija i Okupatorska izdanja). Često se javlja pod pseudonimom »Sudovečki«. Pisao je upute za sabiranje maraka (Jutarnji list) a već 10 godina je član Saveznog kolegija za ispitivanje maraka. Uvijek se je mnogo zalagao za razvitak filatelije u bratskim Republikama, pa je o desetogodišnjici postanka Filatelističkog Saveza Hrvatske 6. travnja 1950 godine izabran počasnim članom Filatelistič- ne zveze Slovenije, a 14. svibnja 1950 počasnim članom Saveza filatelista Bosne i Hercegovine. Hrvatsko filatelističko društvo u Zagrebu podijelilo mu je 2. veljače 1950 počasni zlatni društveni znak.

Na godišnjoj skupštini u travnju 1950 godine, kad je Filatelistički Sa-

vez Hrvatske slavio svoju desetu godišnjicu izabran je ponovno za predsjednika Saveza, na kojem se časnom mjestu nalazi već jedanaestu godinu.

Na godišnjoj skupštini Saveza filatelista Srbije 7. svibnja 1950 u Beogradu prihvatili su svi republikanski Savezi na čelu sa Saveznim Ministarstvom pošta njegov prijedlog o održavanju stalnih međusaveznih savjetovanja, koja će mnogo pridonijeti pravilnom oblikovanju filatelije u našoj zemlji.

Poziv na Zemaljsku izložbu 1951 u Zagrebu, za koju je dao poticaja na skupštini u Beogradu primljen je od svih republikanskih Saveza s oduševljenjem.

Dragan Novak, rođen 3. kolovoza 1888 u Koreničanima kod Daruvara. Svršio je pravni fakultet u Zagrebu i Pragu. Bio od 1912 do 1926 u sudačkom zvanju, a od 1926 do 1941 ravnatelj bivše drž. Hipotekarne banke, glavne filijale u Zagrebu, sa kojeg je mjesta nakon dolaska okupatorja u Zagreb umirovljen.

Počeo se baviti filatelijom intenzivnije 1919. Bio član Filatelističkog kluba, Hrvatskog filatelističkog društva i Kluba sabirača maraka, kojemu je još danas član. Zauzimao je razne funkcije u odboru. Uređivao filatelističke rubrike u »Novostima« »Zagreber Tagblattu« i »Morgenblattu« od 1924 do 1941.

Diploma za Dragana Novaka

glavnega urednika hrvatske »Filatelije«, prikazuje Hrvatico, ki zaliva drevesce, na katerem brste znamke kot cvetovi. V ozadju Ljubljanski grad. Slika obkroža lovorjev venec, ki ponazoruje v sredi na desni vložni album z znamkami in znano izdajo »Priručnik«, na levi pa je golob s pismom in naslov mesečnika »Filateljia«. Diplomo je izvršil ob sodelovanju M. Gasparija tov. Milan Pogačnik.

Glavni urednik »Filatelije« od 1940 do danas, Suradivao u »Filatelisti« (Zagreb—Beograd) »Hrvatskom filatelističkom vjesniku« (Zagreb) »Jug. Philat. Zentrale« (Zagreb) »Donau-post« (Bratislava) »Filatelisticka Revue« (Prah), »Die Postmarke« (Wien), Senf's »Illustr. Briefmarken-Journal« (Leipzig), »Kolektor« (Kranj), »Berliner Briefmarken Zeitung« (Bern) itd.

Glavni urednik »Priručnika maraka jugoslavenskih zemalja« u kojem je sastavio obrade: Bosna i Hercegovina 1918—1921, Hrvatska 1918—1921 (bez izdanja »Državna pošta«), Slovenije, stare Jugoslavije 1921—1941, svih okupacionih izdanja na području Jugoslavije 1941—1945. Obradio je nadalje izdanja Rijeka, Venezia Giulia, stara Srbija i F. N. R. Jugoslavija.

Izlagao na mnogim izložbama u Zagrebu, te primio razne zlatna i srebrne plakete i medalje. Na drugom sastanku odbora za podjelu »Savezne plakete Eugen Derocco« jednoglasno je zaključeno, da se za godinu 1937 podijeli ovo visoko odlikovanje Dragana Novaku, za njegov literarni rad i zasluge oko osnivanja Jugoslavenskog Filatelističkog Saveza (1933). Filatelistički Savez Hrvatske podijelio mu je za zasluge zlatni počasni znak broj tri. Godine 1936 postaje počasni član filatelističkog društva »Bačka« u Subotici, a 1939 počasni član »Društva novosadskih filatelista«. Za zasluge na polju filatelističke književnosti podjeljuje mu Filatelistična zveza Slovenije na svojoj sjednici 21. III. 1950 počasno članstvo. Koliko je njegov literarni rad poznat i cijenjen u inozemstvu dokazuje, da je 1938 godine biran u počasni odbor međunarodne izložbe »Praga« u Pragu.

Redovno je član žirija na svim izložbama koje su priređivane u Zagrebu, kao i na izložbi »Zefiba« u Beogradu.

Koliko je obilat rad Horvata na polju organizacije, to je veći rad Dragana Novaka na polju literature.

U svojim stručnim člancima i raspravama obradio je gotovo sva područja. Piše rasprave i studije o mar-

kama Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije i Srbije. Nbrojeni su članci rasijani po raznim filatelističkim časopisima, dnevnicima, tjednicima i mjesečnicima, pa bi bilo vrijedno truda skupiti tu ogromnu građu, te je pregledno donijeti u cjelini.

Sastavio je iscrpan i u stranom svijetu priznat »Specijalni katalog maraka F. N. R. Jugoslavije«, koji u tamičine donša sve osebine naših maraka.

O Dragana Novaku pisano je u »Jugosl. Philat. Zentrale 1927«, »Filatelisti« 1937, »Filatelija« i »Tovarišu« 1948.

PROSTOVOLJNO DELO

PODRUZNICA MURSKA SOBOTA

V juniju je opravilo 20 članov 80 ur udarniškega dela pri čiščenju parka okrog »Spomenika zmage« v Murški Soboti.

FKL LJUBLJANA

Dne 21. 7. 1950 popoldne so delali člani na stadionu »Železničarja« v Šiški. Pripravili so material za 3 betonske stonjice v izmeri 5 m × 0,70 m ter jih tudi zbetonirali. Udeležba 23 članov in 3 mladinci. Opravljenih je bilo 145 normiranih ur.

PODRUZNICA METLIKA

Po potrdilu KLO v Metliki so se udeležili 7. julija člani (4 odrasli in 10 mladincev) udarniškega dela pri pripravljanju kamnja, potrebnega za gradnjo silosov v Rosalnicah, in opravili skupno 42 ur prostovoljnega dela.

SFD LJUBLJANA

Po potrdilu sekretarijata XVIII. terena I. Rajona Ljubljana je član Edvard Prinčič opravil doslej skupno 1201 uro prostovoljnega dela.

PODRUZNICA POSTOJNA

Člani podružnice so doslej opravili na raznih krajih in delih skupno 97 prostovoljnih ur.

PODRUŽNICA CELJE

Stab delovnih brigad pri Okrajnem odboru OF za Celje-mesto je potrdil, da so opravili člani Filatelističnega društva v Celju v mesecih juniju in juliju 1950 na področju komunalne dejavnosti 322 prostovoljnih delovnih ur.

PODRUŽNICA SOSTANJ

je sporočila, da je do mesečnega poročila za julij sodeloval le en član pri košnji v KDZ Gorenje ter opravil 7 ur. Na izredni seji so bili sprejeti ustrezni sklepi za poživljenje delovnih akcij ter bodo zamujeno nadomeštili.

PODRUŽNICA VRHNIKA

Člani Filatelističnega društva »Cankar« na Vrhniki so se obvezali, da bodo rade volje prispevali k skupnosti. Prevzeli so nalogo, da bodo za potrebe društva »Turist Močilnik Vrhnika« izboljšali in popravili, okoli pol km dolgo cesto k izletni točki »Močilnik«. S pripravljalnimi deli: kopanjem peska, zemlje in kamenja, so pričeli že sredi julija. Do konca julija je delalo izmenoma 26 članov, ki so izkopali 10 m³ zemlje in 3 m³ kamenja. Navozili so 9 m³ peska, odstranjevali so ovinke, sekali grmovje, planirali in nasipavali. Pri prevozu sta se najbolj izkazala tov. Dolenc Janez in Kranjc Milan, ki sta natovarjala in prevažala pesek s tovornim avtom, ki ga je dala na razpolago Mlekarska zadruga na Vrhniki. Članstvo samo je

Prostovoljci FZS v Kamniku

prispevalo 40 litrov bencina za prevoz.

Doslej je opravljenih 246 učinkovitih ur, normiranih na skupno 306 ur, redno registriranih pri društvu »Turist Močilnik Vrhnika«. Po odposlanem poročilu je 7 članov zvišalo udarniške ure še za 21 ur.

PODRUŽNICA LJUTOMER

Po potrdilu OLO v Ljutomeru so delali člani v juliju na gradbišču okrajne restavracije »Triglav«. Člani (18) imajo 132, 13 mladincev pa je opravilo 126 ur, kar da skupaj 258 udarniških ur.

PODRUŽNICA MARIBOR

Po potrdilu odseka za gradnjo Doma oddiha sindikalne podružnice Glavne potrošniške zadruge v Mariboru je 13 članov Filatelističnega kluba v Mariboru opravilo pri gradnji »Doma oddiha« na Pohorju 130 prostovoljnih ur. Odkopali, prevozili in nasuli so 40 m³ zemlje.

Tudi na mariborsko podružnico se nanasa pripomba, ki smo jo nastavili podružnicam v Ljubljani. — Očitno je, da so v tem tekmovanju prav najmočnejše podružnice v centrih pokazale najmanj zavednosti, namesto da bi bilo narobe. To kaže, da nekateri člani žele uživati le pravice, za dolžnosti pa jim je malo mar. Podroben pregled članstva, ki je tudi važna točka tekmovanja, bo nedvomno ločil zrnje od plevele. Vse podružnice v državi tekmujejo, zato ne bomo dopustili, da bi prav mi v Sloveniji, ki smo tekmovanje napovedali, ostali postrudni. Za primer navažamo, da je bilo do 1. maja t. l. vpisanih pri 6 podružnicah v Beogradu nad 1150 članov. Po reviziji jih je ostalo samo še 800.

PODRUŽNICA NOVA GORICA

V nedeljo 6. VIII. 1950 so obiskali člani sosedne podružnice v Tolminu. Skupno so šli na prostovoljno delo ter so popravljali cesto v Tolminu in očistili dvorišče tamkajšnjega hotela. Sedem članov je opravilo 28 udarniških ur.

Članstvo FKL in FK »Triglava« je delalo v soboto 12. VIII. 1950 na gradbišču stadiona Železničar v Šiški. — Razkladali so z vagona, prevažali material okrog 26 kub. m. Za opraviljeno delo (9 odraslih, 4 mladinci) je bilo priznanih 70 udarniških ur.

PREVZETE OBVEZNOSTI

Soštanj: Člani podružnice so se obvezali, da bo vsak član opravil vsaj 20 ur prostovoljnega dela. Prva delovna akcija bo pri gradnji sindikalnega doma v avgustu.

Idrija: Udeležba članov pri gradnji progej S. D. Rudarja.

Kranj: Opravili bodo 1200 prostovoljnih ur do 1. novembra t. l.

Murska Sobota: V času tekmovanja bo opravilo članstvo 510 delovnih ur.

Upravni odbor FKL je dostavil svojemu poročilu o opravljenih delovnih akcijah naslednji pripis:

Glede na število članstva našega kluba je odstotek udeležbe zelo majhen, zlasti pri zadnji delovni akciji znaša komaj 3,56%. Poleg tega se udeležujejo akcij skoraj vedno le eni in isti člani. Tako malenkostni odstotek udeležbe je vse graje vreden, zlasti ker je članstvo vsekdar pravočasno obveščamo o akcijah. — Uredništvo priporoča odboru FKL: lotite se bolj sistematično izvajanja sklepov, prepričajte članstvo na množičnem sestanku o potrebi in koristi teh akcij in o smislu tekmovanja za skupnost ter prevzemite od posameznikov obveznosti. Ob dobri organizacijski pripravi bo članstvo, ki stoji ob strani ter očitno želi le prejemati serije (in teh čim več!) spoznalo svojo pasivno vlogo — in bo sodelovalo. Sicer kaže ravnati po pravilu: »Kdor več skupnosti daje, več dobi.« Temeljiteje je treba pregledati članstvo ter pravično deliti znamke.

20 članov podružnice v Dolnji Lendavi je sprejelo obveznost, da bo v času tekmovanja vsak član opravil po 36 ur prostovoljnega dela, skupaj 720 ur.

IX. šahovska olimpiada

Po enajstih letih imamo letos spet šahovsko olimpiado. To odgovorno organizacijsko nalogo je prevzela Šahovska zveza FLR Jugoslavije, S tem je obnovila tradicije mednarodnega šahovskega tekmovanja in je tudi sicer po doseženih uspehih po vojni dala svetu zgled napora in naglega vzpona, ki ga more doseči šahovska igra s smotrnim gojenjem.

Da bodo naši filatelisti med katerimi je precej ljubiteljev šahovske igre, razumeli pomen svetovne olimpiade v Dubrovniku, je treba poseči v šahovsko zgodovino. Dosedaj je bilo 8 šahovskih olimpiad. Prva je bila

Mejstra Gligorić in dr. Trifunović

1927 v Londonu (zmagovalka Madžarska), druga 1928 v Haagu (zmaga Madžarske), tretja 1930 v Hamburgu (zmaga Poljske), četrta 1931 v Pragi (zmaga ZDA), peta 1933 v Folkestonu (zmaga ZDA), šesta 1935 v Varšavi (zmaga ZDA), sedma 1937 v Stockholmu (zmaga ZDA) in osma 1939 v Buenos Airesu. Naši šahisti (Astašoš, Kostić, Pirc, dr. Vidmar, Vuković in drugi) so dosegli pred vojno najboljši uspeh 1931 v Pragi ter zasedli 4. mesto za ZDA, Poljsko in Češkoslovaško.

Na IX. olimpiadi v Dubrovniku od 20. 8. do 10. 9. 1950 sodeluje 16 držav. Udeleženci so uvrščeni v turnirsko tabelo v naslednjem vrstnem redu:

Šahovski mojstri Braslav Rabar, Vasja Pirc in Milan Vidmar ml.

Norveška, Jugoslavija, Svedska, Grčija, Francija, Peru, Avstrija, ZDA, Nizozemska, Italija, Argentina, Danska, Belgija, Finska, Zahodna Nemčija in Čile.

Pokroviteljstvo nad, olimpiado je prevzel maršal Tito. Moštvo FLRJ predstavljajo naši najboljši šahovski mojstri Svetozar Gligorič, Vasja Pirc, dr. Trifunović, Braslav Rabar, inž. Milan Vidmar ml. in Stojan Puc.

Na slikah so šahovski mojstri, ki zastopajo naš šah na olimpiadi v Dubrovniku.

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 16019/50 z dne 24. 6. 1950 so prišle v promet dne 20. avgusta 1950 priložnostne frankovne znamke za šahovsko olimpiado v Dubrovniku.

Serijska ima pet vrednot, ki prikazujejo:

659. **din 2.**— rjavo rdeča — zemljevid FLR Jugoslavije in šahovnico, preko tega pa silhueto šahovske figure-lovca z označbami strani sveta.

660. **din 3.**— črno rjava-rumeno rjava — šahovska figura-stolp na šahovskem polju, okrog stolpa trak v obliki črke »J«, ki ga sestavljajo zastave raznih držav.

661. **din 5.**— zelena rumeno-modra — šahovnica s figurami in zemeljsko oblo.

662. **din 10.**— rjavo vijoličasta-svetlo modra-rjavo rumena — zemljevid Jugoslavije z delom zemeljske oble. Na slednji šahovska polja in figure, nad tem jugoslovanska zastava.

663. **din 20.**— temno modra-modrarumeno rjava — Dubrovnik z jugoslovansko zastavo, šahovska figura-skakač, okoli njega trak zastavic raznih držav.

Na vseh znamkah je vodoravno zgoraj napis v latinici »Šahovska olimpiada 1950«, spodaj pod sliko v cirilici in latinici naziv »FNR Jugoslavija« in označba vrednosti v levem kotu spodaj (pri vrednotah za 2, 3 in 20 din) ter v desnem kotu (pri vrednotah za 3, 5 in 10 din).

Osnutke sta napravila umetnika Oto Antonini, slikar iz Zagreba (znamke za 2, 3 in 20 din) ter grafik Janez Trpin iz Ljubljane (znamki za 5 in 10 din). Velikost slike 23 × 33 mm, znamke 26 × 36 mm. Zobjanje grebenasto. Večbarvni tisk v heliogravuri slovite švicarske tiskarne Courvoisier na oglepljenem papirju v pošlah po 50 kosov.

Organizirani filitelisti so prejeli po 4. mladinci po 2 seriji. Povišanje količine (od dosedanjih dveh odnosno ene serij), so člani zadovoljno sprejeli, ker jim je s tem olajšana zamenjava s tujino.

*

Po odločbi Poštnega ministrstva št. 16680 z dne 30. 6. 1950 je odobrena izdelava in uporaba priložnostne žiga za žigovanje poštних pošilk v času od 20. avgusta 1950 do zaključka šahovske olimpiade. Besedilo žiga: »Šahovska olimpiada 1950 — Dubrovnik, v sredi premakljiv datum,

Za tujino — pour l'étranger Nouveautés de la République fédérative populaire de Yougoslavie

Les jeux olympiques d'échecs 1950

Après une interruption de 11 années cette année auront de nouveau lieu les jeux olympiques d'échecs. De la tâche très difficile d'organisation s'est chargée la République fédérative de Yougoslavie qui a de cette façon ramené les traditions du championnat international d'échecs et en général posé à tout le monde avec ses succès d'après guerre l'exemple des efforts réalisables et de l'ascension rapide, à laquelle peuvent parvenir les échecs grâce à l'exercice systématique et aussi grâce à l'aide du gouvernement socialiste, tendant à élever la culture générale du peuple sur tous les champs.

Pour faire comprendre à nos philatélistes, parmi lesquels on trouve assez d'amateurs d'échecs, l'importance des jeux olympiques mondiaux à Dubrovnik, il faut remonter à l'histoire des échecs. Jusqu'aujourd'hui huit jeux olympiques réguliers ont eu lieu. Le premier en 1927 à Londres (champion l'Hongrie), le second en 1928 à la Haye (champion l'Hongrie), le troisième en 1930 à Hambourg (champion Pologne), le quatrième en 1931 à Prague (champion États unis). Les jeux olympiques suivants étaient ceux de Folkestone en 1933 (États unis), de Varsovie en 1935 (champion États unis), de Stockholm en 1937 (États unis) et de Buenos Aires en 1939. Nos maîtres (Astaloš, Kostić, Pirc, le docteur Vidmar, Vuković et autres) ont atteint leur meilleur succès d'après guerre à Prague en 1931 en occupant

la quatrième place derrière les États unis, la Pologne et la Tchécoslovaquie.

Aux neuvièmes jeux olympiques mondiaux d'échecs à Dubrovnik du 20 août au 10 septembre 1950 prennent part les états suivants, à côté de la Yougoslavie: l'Allemagne (Occidentale), l'Argentine, l'Autriche, la Belgique, le Chili, le Danemark, les États unis, la Finlande, la France, la Grèce, l'Italie, la Norvège, les Pays-Bas, le Pérou, la Suède. L'équipe de la Yougoslavie compose: les maîtres docteur Trifunović, Svetozar Gligorić, Vasja Pirc, Braslav Rabar, ing. Milan Vidmar jr. et Stojan Puc.

Timbres-poste commémoratifs.

Conformément à la décision du ministère des postes no 16019/50 du 24 juin 1950, le **20 août 1950** ont été émis les timbres commémoratifs aux jeux olympiques d'échecs ayant lieu à Dubrovnik.

La série compte 5 valeurs représentant:

din 2.— brun-rouge — la carte de la République fédérative populaire de Yougoslavie et un échiquier, couverts de la silhouette d'une pièce d'un fou, et avec l'indication des points cardinaux.

din 3.— noir-brun — jaune-brun — une pièce-une tour posée sur une case, autour de la tour un ruban, ayant la forme de la lettre «J», composé des drapeaux de différents états.

din 5.— vert-jaune-bleu — un échiquier avec des pièces et le globe terrestre.

din 10. — brun-violet — bleu clair — brun-jaune — la carte de la Yougoslavie avec une part du globe terrestre. Sur le globe se trouvent des cases et des figures, audessus le drapeau yougoslave.

din 20. — bleu foncé-bleu-jaune-brun-Dubrovnik avec le drapeau yougoslave, une pièce — un cavalier, autour de lui un ruban avec des drapeaux de différents états.

Šahovski mojster Stojan Puc

Tous les timbres portent en haut l'inscription horizontale en lettres latines »Šahovska olimpijada 1950«, en bas sous l'image l'inscription en caractères cyrilliques et latines »FNR Jugoslavija« et l'indication de la valeur dans le coin gauche inférieur (valeurs de 2, 3 et 20 dinars) ou dans le coin droit (valeurs de 3, 5 et 10 dinars).

Les dessins sont les oeuvres du peintre Oto Antonini de Zagreb (valeurs de 2, 3 et 20 dinars) et du graveur Janez Trpin de Ljubljana. Format de l'image 23 × 33 mm, du timbre 26 × 36 mm, dentelure en peigne. Héliogravure tricolore de l'imprimerie célèbre suisse Courvoisier sur papier collé et feuilles de 50 timbres.

Cachet spécial

Conformément à la décision du ministère des postes no 16680 du 30 juin 1950, ont été concédés la fabrication et l'usage d'un cachet spécial servant au timbrage du courrier à l'occasion des jeux olympiques d'échecs à **Dubrovnik**. Texte du cachet: »Šahovska olimpijada 1950 — Dubrovnik«, au milieu la date échangeable.

S PODROCJA STO

»VUJA — STT« Teden Rdečega križa

V tednu »Rdečega križa«, ki je bil v Istrskem okrožju (jugoslov. cona Svobodnega tržaškega ozemlja) od 3. do 9. julija 1950, je Inspektorat PTT izdal dve znamki. Znamke so se uporabljale za obvezno doplačilo v notrajnem prometu, kakor je to že navada v FLRJ ter gre ves dohodek v korist Rdečega križa.

Znamke so bile tiskane po odločbi Ministrstva PTT št. 3122 z dne 2. II. 1950. Vrednosti:

20. 50 para rjava - frankovna.

30. 50 para vijolič. - portovna.

Naklada: 40.000 frankovnih in 30.000 portovnih znamk.

Uporabljene so bile znamke tedna »Rdečega križa« FLRJ izdaje 1949. V zgornjem levem kotu so dobile natisk »VUJA STT«.

Natisk je precej primitiven. Mrežastega podtiska ali pretiska, kakor so jih imele znamke »UPU« ali »100 let železnice«, ta izdaja nima. Spekulant in ponarejalci zaradi tega ne bodo imeli težkega posla, če bodo hoteli znamke ponarejati.

Natisk, ki je na obeh znamkah v črni barvi in je bil izvršen v Beogradu, je bil izveden najprej na zgornji (ali spodnji) polovici pole, nato na drugi polovici, ker je tu opaziti boljši, čistejši natisk medtem ko je na spodnji polovici kliše že nekoliko izrabljen (zamazan); posledice so ne

katere značilne napake, ki jih najdemo tu, le redko pa zasledimo te napake na zgornji polovici pole.

Vse pole (po 100 kom.) imajo gornji in desni rob odtrgan.

Doslej poznamo eno polo portovnih znamk, ki ima natisk samo na gornji polovici pole. Iz te pole pa je le pet navpičnih parčkov z natiskom na zgornji znamki in brez natiska na spodnji znamki. Mnogo pol je namreč repariranih, to je: znamke so vnese-ne v polo z malimi nalepnicami na hrbtni strani. Isto je s to polo, tako da je v resnici le pet izvirnih parčkov iz te pole. Glej sliko te posebnosti.

Druga značilnost za specialiste je v tem, da je pozicija natiska med peto in šesto vrsto pogostoma močno premaknjena. Tako najdemo zanimive navpične parčke znamk, na katerih je natisk na gornji znamki normalen, na spodnji pa dosti nižji, pomaknjen na desno, poševen itd. Dvojni natiski, natiski narobe in podobne napake doslej niso poznane.

Odtiske natiska na hrbtni strani imamo na obeh vrednotah.

Glavne značilne napake, ki so bile doslej opažene, so naslednje: pokvarjena črka »S«, 41., 59. in 91. znamka obeh vrednot. Zamazana črka »V«, 57. frankovna znamka. Polna črka »A« je zelo pogosta na frankovni znamki v spodnji polovici pole (53. 71. 73. 74. 76. 77. 79. 80. 81. in 83. znamka). Na frankovni znamki so te napake zelo pogoste, na portovni v splošnem redkeje.

Barva: Naletimo na barvne odtenke, ki so pri portovni znamki posebno izraziti.

Pri pobiranju portovne takse za pošiljke, ki niso bile opremljene poleg redne frankature tudi s frankovno znamko Rdečega križa, so pošte pobirale dvojno takso, to je po 1 dinar namesto 50 par.

V takih primerih sta bili nalepljeni po dve portovni znamki Rdečega križa. Zelo pogosto so bile nalepljene frankovne znamke namesto portovnih, naletimo pa tudi na primerke, ko je pošta nalepila eno frankovno in eno portovno znamko Rdečega križa.

Zaradi pomanjkanja rednih portovnih znamk nižjih vrednot (0.50, 1, 2 in 3 din) uporabljajo pošte zadnji čas tudi redne frankovne ali redno frankovne skupno z redno portovno znamko za din 5.—. Ob nezadostni ali nepravilni (s kolkom) frankaturi naletimo na najrazličnejše kombinacije taksiranja pošiljk. Prav pisano podoba je v tem pogledu nudil Teden Rdečega križa.

Tako je podala poštna uprava v Kopru, po sili razmer, razvajenemu filatelistu prav zanimivo gradivo. Z najrazličnejšimi celinami pestre frankature in takse si lahko kmalu napolni svoj album, ki mu bo nudil ob vsakokratnem prelistavanju zanimiv študij s področja jugoslovanske cone Svobodnega tržaškega ozemlja.

Janko Fili

Na londonskem tržišču so se pojavili falzifikati višjih vrednot Izraela (250, 500, 1000 pruta). Falzifikati so rezani,

Rajko Prinčič:

POSEBNOSTI NA ZNAMKAH ZA STOLETNICO ZELEZNIC Z NATISKOM »VUJA-STT«.

Frankovne znamke za 100-letnico železnic z natiskom »VUJA-STT« so tiskane v polah po 25 kosov z zaščitno mrežo. Vrednote:

2 din zelena — zaščitna mreža zelena,

3 din karminsko-rdeča — zaščitna mreža oranžna,

5 din modra — zaščitna mreža modra,

10 din oranžna — zaščitna mreža oranžna.

Pri pregledovanju pol sem ugotovil naslednje **značilne** posebnosti:

1. pri vseh 4 vrednotah je na 7. in 15. znamki pomišljaj krajši odnosno zmaličen,

2. pri 2 dinarski: na 20. znamki je viden dim na vrhu pred dimnikorn lokomotive,

3. pri 3 dinarski vrednoti ni posebnosti,

4. znamka za 5 din: pri natisku »STT« sta na 4. znamki obe črki T slabo vidni in imata obliko v cirilici tiskanega Г,

5. znamka za 10 din: na 6. in 18. znamki je črka A zamazana, 16. znamka ima v natisku črk »STT« črko S z madežem, 15. znamka ima pred lokomotivo belo liso.

Pri modri 5 dinarski znamki je bilo nekaj kosov brez zaščitne mreže, kar ima za raziskovalce in zbiralce posebnosti še večjo mikavnost.

Bloki za zračno pošto

V prometu sta bila 2 bloka za zračno pošto z natiskom »VUJA-STT« po 10 din vijoličaste barve, zobčan in nezobčan, z zaščitno mrežo v vijoličasti barvi.

Pri obeh blokih sem zapazil vodoravno in navpično lego mreže. Tako imata bloka dve vrsti mrež ter tudi dvojni tisk zaščitne mreže. Pri nekaterih blokih je viden natisk »VUJA« kot probojni tisk.

Letalske znamke v dinarski veljavi

Na znamkah in natisku letalskih znamk »VUJA« v dinarski veljavi sem zapazil sledeče **značilne** napake:

Pri vrednoti za **1 din**: zelenkasto modra: natisk »Din« je večidel pomaknjen navzgor, 21. znamka ima madež na črki »T«, na 2. in 5., ponekod tudi na 7. in 12. znamki so na nekaterih polah pod »Din« sledovi tiska takoimenovani »vbodljaj« (posledica izrabljenih matric), pri 25. znamki je »V« krajši od ostalih črk.

2 din rjavo rdeča: 22. znamka ima pri besedi »VUJA« črko U prekinjeno. Papir je tanjši in debelejši.

5 din modra: pri črkah TL na 16. znamki je L krajši. Na nekaj polah so opazne bele črte kot nekaj »dež« na 1., 6., 11., 21. in 26. znamki. Na 40., 45. in 50. znamki je besedilo »DIM« namesto pravilno »Din«. Papir je tanjši in debelejši. Probojni tisk.

10 din vijoličasta: 44. znamka ima v napisu »POSTA AEREA« vejico pri prvi črki E. Tanjši in debelejši papir.

15 (na 25) din: svetlo rjava: 7. in 8. znamka imata nepravilno zaokroženo petico, 10. znamka ima debelo petico, pri 14. znamki je enojka poškodovana, 34. znamka ima drobno enojko, v besedilu »STTR« je na 39. znamki pri S namesto pike vejica. Na natisku Din 15 je petica poškodovana. Pri 50. znamki je debela 5 močno zaokrožena, ponekod taka kakor šestica.

20 (na 50) din: temno zelena: pri 2. znamki je noga dvojke vijugasta, pri 5. in 42. znamki je noga dvojke ostro in vodoravno zaključena, 11. znamka ima nogo dvojke poškodovano (odsekano), 17. znamka ima piko nad 50, pri 44. znamki je dvojka manjša in ožja. Prva, 11., 21., 31. in 41. znamk ima sledove tiska (»vbodljaj«).

V poli se večkrat ponavlja poškodovana ničla. Papir je debelejši.

30 (na 100) din temno rjava: na natisku ni posebnosti. Nekateri pole imajo rdečkast papir (barvo). Od 5. znamke navpično navzdol do 25. znamke je viden madež na desnem krilu galeba in spodnjem robu okvira znamke.

Popis znamk U. P. U. za 75. obletnico Svetovne poštne zveze

Na splošno željo objavljamo po kronološkem redu popis znamk, ki so jih doslej dale v promet države, članice Svetovne poštne zveze, v proslavo njene 75. obletnice.

Doslej je vseh UPU znamk skupno 668 brez blokov. Popis blokov objavimo kasneje. Prav tako dopolnitve in popravke.

EVROPA

1. Albanija: 5, 8, 12 lekov	(3)
2. Anglija: 2½, 3, 6 d, 1 š	(4)
3. Avstrija: 40, 60 gr, 1 š	(3)
4. Belgija: 4 fr	(1)
5. Bolgarija: 50 levov	(1)
6. CSR: 3, 5, 13 Kčs	(3)
7. Danska: 40 öre	(1)
8. Finska: 15 mark	(1)
9. Francija: 5, 15, 25 fr	(3)
10. Grčija: 1000 drahem	(1)
11. Islandija: 25, 35, 60 aur, 2 kr	(4)
12. Italija: 50 lir	(1)
13. Jugoslavija: 3, 5, 12 din	(3)
14. Liechtenstein: 40 rap	(1)
15. Luksemburg: 0,80, 2,50, 4, 8 fr	(4)
16. Madžarska: 0,60, 1, 2 forinta zobčane, rezane, levo nezobčane, desno nezobčane 4×3	(12)
17. Monako: 5, 15, 25 fr	(3)
18. Nemčija:	
a) Biconija: 30 pf	(1)
b) Franc. cona: 20, 30 pf	(6)
c) Sovj. cona: 50 pf	(1)
d) Berlin: 12, 16, 24, 50, 60 pf, 1, 2 marki	(7)
19. Nizozemska: 10, 20 c	(2)
20. Norveška: 10, 25, 40 öre	(3)
21. Poljska: 6, 30, 80 zlotov	(3)
22. Portugalska: 1, 2, 2,50, 4 esc.	(4)
23. Romunija: 20, 30 lejev	(2)
24. San Marino: 100, 200 lir	(2)
25. Sovjetska zveza: 40, 50 kopejki (zobčani in nezobčani)	(4)
26. STO (cona A): 50 lir	(1)
27. STO (cona B) 5, 12 din	(2)
28. Spanija: 0,50, 0,75, 4 pes	(3)
29. Švedska: 10, 20, 30 öre	(7)
30. Švica: 10, 25, 40 Rp	(3)
31. Turčija: 15, 20, 30, 40 krs	(4)
32. Vatikan: 300, 1000 lir	(2)
Skupno znamk:	(106)

PREKOMORJE

A. AFRIKA

1. Abesinija: 5, 15, 25, 50 c	(4)
2. Egipt: 10, 22, 30 miljenov	(3)
3. Liberija: 5, 10, 25 c	(3)
bloki istih vrednot	
Skupno znamk	(10)

B. AMERIKA

1. Argentina: 25 c	(1)
2. Bolivija: 1,40, 1,40, 2,50, 3,30 in 4,20 bol	(5)
3. Brazilija: 1,50 cruz	(1)
4. Costa Rica: 15, 25 c, 1 col	(3)
5. Čile: 0,60, 1, 5, 10 pezov	(4)
6. Dominicana: 1, 2, 5, 7 c	(4)
7. Ekvador: 10, 20, 30 c, 0,60, 0,90, 1, 2 S	(7)
8. Honduras: 16 c	(1)
9. Kolumbija: 1, 2, 3, 4, 5, 11, 18 ct.	(7)
dva bloka	
10. Kuba: 1, 2, 5 c	(3)
11. Mehika: 25, 50, 80 c.	(3)
12. Nicaragua: 18 vrednot	(18)
13. Panama: frankovne — zračne	(8)
14. Peru: razne vrednote	(18)
15. Salvador: 5, 8, 10 c., 1 colon	(4)
16. Venezuela: 5, 10, 15, 25, 30, 50, 60, 90 c, 1 boliviano	(9)
17. ZDA: 10, 15, 25 c.	(3)
Skupno znamk	(99)

C. AZIJA

1. Filipini: 4, 6, 18 c	(3)
2. Indonezija: 10, 20, 50, 100 blok	(4)
3. Isto (republika): 3 pretiski 2 bloka	(12)
4. Irak: 20, 40, 50 fil	(3)
5. Iran: 50 d, 2,50 riala	(2)
6. Izrael: 40, 80 pruta	(2)
7. Japonska: 2, 8, 14, 24 jenov	(4)
8. Jemen: zobčane blok nezobčan 2, 8 jenov nezobčane	(8)
zobč. s priv.	(8)
rezane s priv.	(8)
(4, 4, 6, 6, 10, 10, 16, 16 bogša)	
9. Kitajska: 1 dolar	(1)
10. Kitajska LR:	(4)
11. Koreja, severna: 15 venov	(1)
12. Libanon: 5, 7½, 12½, 25, 50	(5)
13. Palestina: 1, 4, 10, 20, 50	(5)
14. Sirija: 15½, 12½, 25, 50	(4)
15. Transjordanija: 1, 4, 10, 20, 50, milijemov	(5)
Skupno znamk	(87)

D. KOLONIJE

Nizozemske:

1. Nizozemski Antili: 6, 25 c	(2)
2. Surinam: 7½, 27½ c	(2)
3. Indonezija: 15, 25 senov	(2)
Skupno vrednot:	(6)

Angleške:

1. Aden: 20, 30, 50 c, 1 š (4)
2. Aden (Kathiri): 20, 30, 50 c, 1 š (4)
3. Aden (Qu'aiti): 20, 30, 50 c, 1 š (4)
4. Antigua: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
5. Ascension: 3, 4, 6 d, 1 š (4)
6. Bahamas: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
7. Barbados: 1½, 3, 4 d, 1 š (4)
8. Basutoland: 1½, 3, 6 d, 1 š (4)
9. Bechuanaland: 1½, 3, 6 d, 1 š (4)
10. Bermuda: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
11. Britanska Guajana: 4, 6, 12, 24 c (4)
12. Britanski Honduras: 4, 5, 10, 25 c (4)
13. Britan. Salomonsko otočje: 2, 3, 5 d, 1 š (4)
14. Brunei: 8, 15, 25, 50 c (4)
15. Caymansko otočje: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
16. Ciper: 1½, 2, 3, 9 piastrov (4)
17. Dominica: 5, 6, 12, 24 c (4)
18. Falklandsko otočje: 1, 3 d, 1 š 3 d, 2 š (4)
19. Falklandsko otočje (Deps): 1, 2, 3, 6 d (4)
20. Fidži otočje: 2, 3, 8 d, 1 š 6 d (4)
21. Gambia: 1½, 3, 6 d, 1 š (4)
22. Gibraltar: 2, 3, 6 d, 1 š (4)
23. Gilbert in Ellice otočje: 1, 2, 3 d, 1 š (4)
24. Zlato otočje (Gold coast): 2, 2½, 3 d, 1 š (4)
25. Grenada: 5, 6, 12, 24 c (4)
26. Hongkong: 10, 20, 30, 80 c (4)
27. Jamajka: 1½, 2, 3, 6 d (4)
28. Kenija, Tanganjika in Uganda: 20, 30, 50 c, 1 š (4)
29. Leewardsko otočje: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
30. Johore: 10, 15, 25, 50 c (4)
31. Kedah: 10, 15, 25, 50 c (4)
32. Kelantan: 10, 15, 25, 50 c (4)
33. Malaka: 10, 15, 25, 50 c (4)
34. Negri Sembilan: 10, 15, 25, 50 c (4)
35. Pahang: 10, 15, 25, 50 c (4)
36. Penang: 10, 15, 25, 50 c (4)
37. Perak: 10, 15, 25, 50 c (4)
38. Perlis: 10, 15, 25, 50 c (4)
39. Selangor: 10, 15, 25, 50 c (4)
40. Singapore: 10, 15, 25, 50 c (4)
41. Trengganu: 10, 15, 25, 50 c (4)
42. Malta: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
43. Mauritius: 12, 20, 35 c, 1 rupija (4)
44. Montserrat: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
45. Novi Hebridi: 10, 15, 30, 50 c (4)
46. Nigerija: 1, 3, 6 d, 1 š (4)
47. Severni Borneo: 8, 10, 30, 55 c (4)
48. Severna Rodezija: 2, 3, 6 d, 1 š (4)
40. Nyassaland: 1, 3, 6 d, 1 š (4)
50. Pitcairnsko otočje: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
51. St. Helena: 3, 4, 6 d, 1 š (4)
52. St. Kitts-Nevis: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)

53. St. Lucija: 5, 6, 12, 24 c (4)
54. St. Vincent: 5, 6, 12, 24 c (4)
55. Saravak: 8, 15, 25, 50 c (4)
56. Seychelles: 18, 50 c, 1, 2, 25 rupija (4)
57. Sierra Leone: 1½, 3, 6 d, 1 š (4)
58. Somalija: 10, 30, 50 c, 1 š (4)
59. Svaziland: 1½, 3, 6 d, 1 š (4)
60. Tonga: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
61. Trinidad in Tobago: 5, 6, 12, 24 c (4)
62. Turks in Caicos otočje: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
63. Virgin otočje: 2½, 3, 6 d, 1 š (4)
64. Zanzibar: 20, 30, 50 c, 1 š (4)

Skupno vrednot: (256)

(30—41 Malajske države)

Britanski dominiji, mandatna ozemlja:

1. Avstralija: 3½ d (1)
2. Bahawalpur: 2×9 Pies, 1 1½ 2½ anas (8)
3. Bahrain: 2½, 3, 6 a, 1 rupija (4)
4. Britanski Maroko (Tanger) (4)
5. Burma: 2, 3½, 6, 8, 12½ a, 1 rupija (6)
6. Ceilon: 5, 15, 25 c (3)
7. Indija: 9 Pies, 2, 3½, 12 anas (4)
8. Južna Rodezija: 2, 3 d (2)
9. Južnoafriška Unija: 2× ½, 1½, 3 d (6)
10. Južnozpadna Afrika: 2× ½, 1½, 3 d (6)
11. Kuvait: 2½, 3, 6 a, 1 rupija (4)
12. Muscate: 2½, 3, 6 a, 1 rupija (4)

Skupno vrednot: (52)

Francoške:

1. Alžir: 5, 15, 25 fr (3)
2. Maroko: 5, 15, 25 fr (3)
3. Tunis: 5, 15, 25 fr (3)
4. Novi Hebridi: 10, 15, 30, 50 c (z vodnim znakom in brez) (4)
5. Franc. ekvat. Afrika: 25 fr. (1)
6. Francoska vzhodna Afrika: 25 fr (1)
7. Kamerun: 25 fr (1)
8. Somaljsko obrežje: 30 fr (1)
9. Madagaskar: 25 fr (1)
10. Nova Kaledonija: 10 fr (1)
11. Oceanija: 10 fr (1)
12. St. Pierre et Miquelon: 25 fr (1)
13. Togo: 25 fr (1)
14. Wallis in Futuna: 10 fr (1)
15. Francoska Indija: 6 Fannons (1)
16. Indokina: 3 Piastri (1)

Skupno vrednot: (25)

Spanske:

1. Španski Maroko: 5, 10, 15, 25, 35, 45, 50, 75, 90 c, 1, 1.50, 5, 10 pezet (13)
2. Ifni: 50, 75 c, 4 pezete (3)
3. Španska Guineja: 4 pezete (vijoličasta) (1)
4. Španska zapadna Afrika: 4 pezete (1)

Skupno vrednot: (18)

Portugalske:

1. Angola: 4 angolari (zelena) (1)
2. Guineja: 2 escuda (rumena) (1)
3. Indija: 2½ tanga (rdeča) (1)
4. Cap Verde: 1 escudo (rožnata) (1)
5. Macao: 32 avosov (vijoličasta) (1)

6. Mozambique: 450 escudov (1)
 7. St. Thomas in Prince otoki: 350 escudov (1)
 8. Timor: 16 avosov (1)
- Skupaj vrednot: (8)

Belgijske:

1. Belgijski Kongo: 4 fr (1)

Osnovni pojmi filatelije

(5. nadaljevanje)

VRSTE ZNAMK

Znamke delimo v tri poglavitne vrste: frankovne, portovne in službene. Filatelisti zbiramo največ frankovne znamke, med katere sodijo tudi tiste z doplačilom v korist te ali one dobrodelne ustanove, nadalje znamke za zračno in ekspresno pošto itd.

1. Frankovne znamke izdaja poštna uprava ali redkeje kakšna upravičena ustanova. Z njimi plačujemo poštnino. Poznamo v glavnem tele vrste: 1. splošne izdaje, 2. priložnostne (z doplačilom ali brez), 3. znamke za zračno pošto, 4. ekspresne, 5. časopisne, 6. brzjavne, 7. znamke pnevmatične pošte (Italija), 8. tiskovinske, 9. paketne, 10. znamke ladijske pošte (angleške, in nemške za zapadno Indijo), 11. znamke za pošne nakaznice (Italija), 12. obvezne doplačilne (v korist ustanov ali fondov, na primer za Rdeči križ), 13. paketne (v Belgiji, na primer sprejema večje pakete samo železnica).

2. Portovne znamke naleplja pošta in jih plača prejemnik. Razloček je v tem, da plača prejemnik normalno poštno pristojbino ali poštnino (n. pr. za poštno ležeče pošiljke) ali da plača povišano poštnino za nezadostno frankirane pošiljke. Večkrat ima portovna znamka značaj službene znamke.

3. Službene znamke uporabljajo uradi za frankiranje službene pošte. Poznamo splošne, vojaške in polslužbene znamke. Polslužbene znamke so uporabljale nekatere ustanove, ki so pošiljale svojo pošto brezplačno, za kontrolo pa so lepile posebne znamke.

Naštete so predvsem tiste vrste, ki jih je rodila trajna potreba in so se

zato obnesle. So pa še nekatere posebne vrste, ki jih je v posebnih razmerah izdala morda ena sama država le enkrat.

Povprečen zbiralec bržda ne pomisli, da je toliko raznih vrst kot jih pregled omenja.

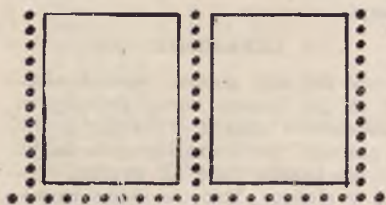
LEPLJENJE

Svoje dni niso poznali vložnih albumov, ki jih imamo danes pravzaprav za »shrambo«² znamk. Filatelisti so zbirali znamke, predvsem žigosane, in jih lepili na prazne liste ali zvezke, pozneje v albume. Tako še danes ravna jo pravi filatelisti, ki ne delajo razlike med žigosanimi in nerabljenimi primerki.

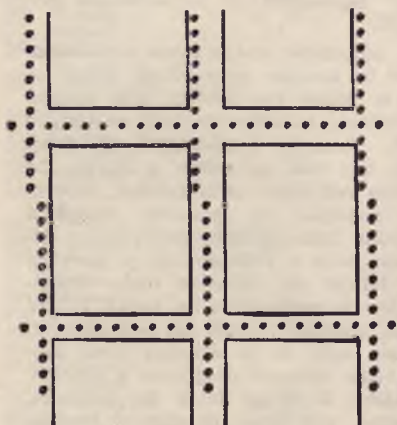
V album se lepijo samo nepoškodovane in znamke prve vrste. Tedaj take, ki imajo vse zobčke, niso zatrgane, nimajo madežev in tudi ne tamjših mest. Znamke z mastnimi ali dvojnimi žigi tudi ne sodijo v zbirko. Če imamo več kosov istih vrednot, izberemo najlepšo in pravilno osredeno znamko. Tako znamko prilepimo v določeno polje s prilepko, ki jo previjemo. Krajši del prilepke malo ovlažimo ter jo namestimo na gornji hrbtni strani znamke v sredi tik pod gornjim robom, tako da se »skrije«² pred zobce. Samo znamko dvignemo s pinceto, ovlažimo še drugi daljši del prilepke, znamko polložimo natanko v sredino polja in jo »posadimo«² tako, da po opravljenem postopku sedi na prilepki. Če smo prav ravnali, se lepilo znamke nikjer ni prišlo polja, znamko lahko brez truda obračamo in se tako lahko vsak čas z obeh strani preverimo o kakovosti.

Križno zobčanje

Ze dalj časa je tega, odkar sem pri znamkah za lipski velesejem 1949 opazil, da je skoraj redno navpično zobčanje nepravilno: gornji zobci so premaknjeni na levo ali desno nasproti spodnjim (sl. 1) ali pa je kakšen cm pod zgornjo črto zobčanja en zobček navpičnega zobčanja širši ali ožji od normalno širokega zobca. Tega si nisem vedel razložiti, dokler nisem prečital št. 8 nemške revije Sammler-Express. V tej številki najdemo članek o križnem zobčanju (Kreuzzählung).

1. slika

2. slika

V filatelistični literaturi, ki opisuje zobčanje znamk, imamo opisane tri vrste zobčanja: črtno zobčanje, grebenasto zobčanje (zobčanje v vrstah) in predalčasto zobčanje (glej članek »Osnovni pojmi filatelije« v št. 2 naše

revije). Vrste zobčanja, ki jo bom v tem članku opisal, med filatelisti dosedaj niso poznali. Tako so zobčane, vsaj kolikor sam vem, samo nekatere povojne izdaje vzhodne Nemčije: znamke višje poštne direkcije v Lipskem, znamke za lipski velesejem velikega formata in del naklade frankovnih znamk za vzhodno Nemčijo s slikami nemških demokratov.

Pri grebenastem zobčanju zobča stroj za zobčanje znamko hkrati s treh strani — po dveh navpičnih in po enem vodoravnem robu. Preostali vodoravni rob zobča stroj, ko se premakne za eno vrsto naprej (sl. 2). Če si zamislimo sedaj pri takem stroju za grebenasto zobčanje pomaknjeno vrsto vodoravnih igel v sredino navpičnih vrst (sl. 3), nam bo stroj v enem hodu zobčal vodoravno črto med dvema vrstama znamk in pa del navpičnih črt med znamkami obeh vrst. Ko se bo stroj pomaknil za eno vrsto naprej, bo dokončal navpične vrste med gornjimi znamkami, vodoravno vrsto nad gornjimi znamkami in začel navpične vrste med znamkami, ki leže nad vrsto znamk, ki jo je stroj pravkar zobčal do konca.

Seveda bodo navpične črte zobcev nepravilne, če ne bo stroj natančno vstavljen. Nepravilnosti bodo tam, kjer se stikajo navpične vrste luknjic. Kakšne so te nepravilnosti, sem naštel na začetku članka.

Križno zobčanje spoznamo na posameznih znamkah po nepravilnostih navpične vrste zobcev: en zobec je širši ali ožji od drugih, ali pa je črta zobčanja premaknjena nekje sredi znamke. Na vsej poti pa spoznamo to vrsto zobčanja po tem, da gredo navpične črte luknjic čez gornjo in spodnjo vodoravno črto, medtem ko gredo pri grebenastem samo čez gornjo ali spodnjo.

Praktičnih prednosti tega načina zobčanja pred grebenastim nima, je pa zobčanje velikih znamk lažje.

Iz drugih republik

IZ LR BOSNE

Pred razstavo v Sarajevu

Upravni odbor podružnice Saveza filatelista Bosne in Hercegovine je odločil, da bo pripravil v času od 28. novembra do 2. decembra t. l. filatelistično razstavo v Sarajevu. Vsak član in mladinec bo razstavil primerno gradivo. Določeni so za prireditveni odbor člani: inž. Cokić Rade, Milinović Josip, Pokrajčić Bože, Haraslić Ibrahim, Mustafić Meho in Degan Vlade (mladinec). Komisija za oceno in izbiro razstavnega gradiva bo določena naknadno. Prireditveni odbor je zaprosil pristojno Poštno ministrstvo za odobritev priložnostnega žiga.

IZ LR HRVATSKE

Razstava HFD v Zagrebu

Hrvatsko filatelistično društvo v Zagrebu, ustanovljeno leta 1897., je najstarejša filatelistična organizacija v državi. V sporazumu s Filatelistično zvezo Hrvatske in na lastno pobudo bo HFD priredilo v času letošnjega jesenskega vellesejma v Zagrebu od 23. septembra do 8. oktobra 1950 svojo jubilejno 20. razstavo znak. — Takrat bo tudi proslava 50letnice društva, ki bi bila morala biti 1947.

Priprave za kar najbolj dostojno razstavo so v polnem teku. Razstava bo sredi mesta, v palači pošte Zagreb 1, Jurišičeva ulica. Prvič bo članstvo razstavilo kolektivno in prikazalo naši in mednarodni javnosti napore svojega dela in življenja. Dotiskuje se vodič po razstavi hkrati s Filatelističnim almanahom za leto 1950/51.

Ob pričetku vellesejma bo dalo naše Ministrstvo PTT v promet priložnostno znak, v uporabi pa bo poseben sejmski žig. Prireditveni odbor HFD je zaprosil za priložnostni razstavni žig, v načrtu pa ima tudi preskrbo pisemskega ovitka in ustrezne razglednice.

Po skrbnih pripravah sodimo, da bo razstava dobro pripravljena, kar ji bo

zagotovilo uspeh. Natančnejše informacije daje tajništvo glavnega prireditvenega odbora v Habledelićevi ulici 2, Zagreb (Gornji grad).

Zvezna razstava v Zagrebu

Filatelistički savez Hrvatske name-rava prirediti v marcu 1951 doslej največjo zvezno razstavo v Zagrebu. Naša Zveza je pristala na sodelovanje. Podrobnosti bomo še javili.

IZ LR SRBIJE

Letna skupščina SFS

Dne 7. maja 1950 je imel Savez filatelista Srbije svojo 2. redno letno skupščino, ki so ji prisostvovali predstavniki republiških zvez, Poštnega ministrstva in »Jugofilatelije«. Našo zvezo so zastopali tov. inž. Dušan Gruden, Stebih Marjan in Puntar Stojan.

Po poročilih upravnega odbora in široki obravnavi perečih problemov je dobil stari odbor razrešnico. V novi upravni odbor so bili izvoljeni: predsednik Drag. Raičević, I. podpredsednik Anton Stari, II. podpredsednik Borislav St. Mrdja, I sekretar Jovan Joikić, II. sekretar Predrag Pečinar, I. blagajnik inž. Roman Petrović, II. blagajnik Dimitrije Spajić, vodja zamenjave Tihomir Delja, evi-dentičar Mihajlo Janić, urednik glasila »Filatelist« Bor. St. Mrdja, bibliotekar Dragoslav Stevanović, za omladino Čedomir Branković, zvezni evidentičar Mihajlo Arandjelović. Odborniki: inž. Al. Petrović, inž. Mirko Verner, prof. Al. Tarakanov, Božidar Pašković, Krešimir Maleš, Dušan Dimitrijević, Nikola Klajn, Andrija Sarčević, Miloš Mijatović, Al. Njnadović, Djordje Radovanović, V nadzorni odbor: Siniša Ostojić, Ljubivoje Ilić, Petar Vauš, Dragotub Džonić, Razsodišče: Stevan Valter, Marko Avramović, Ilija Pavičević, Karol Djetvaj, Tihomir Djurić.

*

Medtem so nastopile v upravnem odboru spremembe. Konec junija je tov. Raičević odstopil kot predsednik, ker je delj časa odsoten. Upravni odbor je ostavko sprejel. Kot kandidati za novega predsednika so bili predlagani tov. inž. Al. Petrović, Siniša Ostojić, Borislav Mrdja in Jovan Jokić. Pri volitvah je upravni odbor soglasno izvolil za novega predsednika tov. Borislava St. Mrdjo, dosedanjega podpredsednika in urednika glasila »Filatelista«, za II. podpredsednika pa Mihajla Janića. Novi predsednik Mrdja je znan filatelistični delavec in borec za napredno socialistično filatelijo. Ze od osvoboditve je tudi urednik tedenske filatelistične rubrike beograjske »Republike«, Filatelisti Slovenije toplo pozdravljamo novo vodstvo SF Srbije in želimo kar največ delovnega uspeha.

SFS sprejel tekmovanje

Savez filatelista Srbije je sprejel poziv naše Zveze za medrepubliško tekmovanje, objavljeno v prejšnji številki našega glasila. Novi predsednik tov. Mrdja je objavil v filatelistični rubriki »Republike« dne 1. 8. t. l. k temu naslednji komentar:

Revizijo članstva so prevzele republiške zveze kot prvo važno nalogo v borbi zoper špekulacijo. Nekaj nefilatelistov se je vrinilo med članstvo z namenom, da bi se v špekulacijske namene okoriščali s pravicami organiziranih članov. Poleg tega so nekateri brezvestneži včlanili nefilateliste, zvečine sorodnike in znance, da bi tako prišli do več serij naših priložnostnih znamk, v katerih ti elementi ne gledajo lepe znamke, marveč dobro ceno. Ti elementi občutno škodujejo ugledu naše filatelije in organizacijam, zaradi česar naj napovedano tekmovanje pospeši hitro odstranitev špekulantov iz vrst članstva.

Na pravkar končani razstavi v Londonu je bila prva nagrada dodeljena zbirki znamk Velike Britanije.

O B J A V E

Na zadnjem plenumu FZS so delegati izrazili željo, da bi jih upravni odbor zveze na kratko obveščal o svojem delu. Želeli so predvsem zvedeti sklepe rednih odborovih sej. — Dosedaj nam prostor žal ni dopuščal, da bi ustregli gornjim željam in izpolnili dano obljubo. Z današnjo številko pa v naslednjem podajamo kratko vsebino zapisnika sej upravnega odbora FZS.

1. redna seja dne 21. marca 1950

Navzočnih 14 članov odbora.
Predsedujoči: predsednik FZS tov. Lojze Crnota.

Seja je trajala od 20,30 do 22,15 ure.
Dnevni red: 1. konstitucija odbora; 2. lokal zveze; 3. Določitev delegatov FZS za občne zборе v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu; 4. množični ogled razstave v Zagrebu; 5. članarima; 6. razno.

ad 1. Na občnem zboru sprejeta lista je bila nebitveno spremenjena, tako da je bilo ustrezno vsem izvoljenim članom. Lista je bila objavljena v prejšnji številki »Nove Filatelije«.

ad 2. Za redno delo Zveze je nujno, da ima lasten lokal. Doslej gostuje drugod. Tov. Zelenik nasvetuje neki lokal, ki si ga bo ogledala komisija 5 članov.

ad 3. Določeni so bili naslednji tovariši za delegate na občnih zborih bratskih Zvez:

a) za Beograd: Crnota in Stebih,
b) za Zagreb: Anderlič, inž. Gruđen, dr. Lavrić, Vončina, Vrančić,
c) za Sarajevo: Janežič, Kopecky.
Anderlič predlaga, naj bi se podelilo častno članstvo tov. predsedniku FSH Horvatu ter tov. Novaku. Sprejeto. Stebih oskrbi pri akad. slikarju Gaspariju diplome.

ad 4. Ob razstavi FSH v Zagrebu bo FZS priredila množični obisk. Tajnik naj obvesti vse člane z okrožnico ter uredi ostale nadrobnosti.

ad 5. Debata o višini članarine je prešla v sklep, da se na podlagi izdelanega finančnega plana, ki bo gotov do prihodnje seje, določi končna vsota. O povišanju nad 60 din (sklep občnega zbora) naj odloči referendum.

Na sejah naj se vsak mesec poda finančno poročilo.

ad 6. Anderlič oskrbi žigosanje pošilk s posebnim žigom »Planica«.

Vončina prosi za posredovanje, ker prihajajo pošiljke brez znamk. — Vse take primere je treba javiti Direkciji PTT, vendar argumentirano s prilogami.

Kopecky predlaga, da se odbor pisмено zahvali tov. Kobalu za njegovo delo. Sprejet je predlog, da se izvli za častnega člana.

2. redna seja dne 28. marca 1950

Navzočnih 14 članov odbora. Predsedujoči: predsednik FZS tov. Lojze Crnota.

Seja je trajala od 20,30 do 22,30 ure.

Dnevni red: plan dela; 2. finančni plan; 3. članarina; 4. razno.

ad 1. Plan dela obsega sledeče:

- a) Čimprej poskrbeti za Zvezine poslovne prostore.
- b) Zagotoviti lokal, kjer bi se lahko sestajali vsi filatelisti iz Ljubljane in iz ostalih društev.
- c) Izboljšati naše glasilo, da bo postalo enakovredno bratskim glasilom.
- č) Povečati sodelovanje s podeželskimi društvi.
- d) Izvesti povezavo z ostalimi množičnimi organizacijami.
- e) Povečati sodelovanje z ostalimi bratskimi Zvezami in iznenjavati z njimi misli o bodočem delu.

Poleg tega okvirnega plana je treba imeti v vidu še naslednje:

- f) Razstava FZS.
- g) Skupni izleti.
- h) Dodeljevanje znamk in zamenjava z inozemstvom.
- i) Nabava katalogov za društva.
- j) Nabava škarta.
- k) Izdaja spominskih blokov za obletnico rojstva Franceta Prešerna.

l) Zvezina prireditev za prihodnje leto.

m) Strokovna predavanja.

n) Zamenjava izbirnih zvezkov.

Preciziranje gornjih točk se izvede na prihodnji seji.

ad 2. Finančni plan bo sestavila do prihodnje seje komisija treh članov.

ad 3. O višini članarine naj odloči referendum.

ad 4. Vrančič bo skušal dobiti lokal za sestanke v kavarni Nebotičnik. — Anderlič poroča, da je nakazan papir za glasilo. Urednik ostane Anderlič, rubriko »Nove znamke« vodi dr. Lavič, rubriko »Vprašanja« pa inž. Gruđen.

Zaradi pičlih prijav ne bo obiska razstave v Zagrebu.

STANJE ČLANSTVA V PODRUZNICAH FILATELISTICNE ZVEZE SLOVENIJE

z dne 29. julija 1950:

1. SFD — Ljubljana	99	16	115
2. FKL — Ljubljana	405	45	450
3. Maribor	261	93	354
4. Guštanj	101	33	134
5. Idrija	26	14	40
6. Jesenice	46	16	62
7. Trbovlje	47	16	63
8. Nova Gorica	28	9	37
9. Kranj	80	40	120
10. Kamnik	40	32	72
11. Trzin	43	18	61
12. Celje	128	48	176
13. Slov. Bistrica	27	18	45
14. Tolmin	28	15	43
15. Murska Sobota	30	15	45
16. Ljutomer	26	16	42
17. Ptuj	36	21	57
18. Ljubljana »Triglav«	276	122	398
19. Domžale	43	19	62
20. Sočani	20	2	22
21. Novo mesto	26	17	43
22. Rogaska Slatina	35	7	42
23. Skofja Loka	32	36	68
24. Metlika	14	13	27
25. Gor. Radgona	32	3	35
26. Postojna	31	30	61
27. Crnomelj	17	11	28
28. Bled	28	20	48
29. Vrhnika	30	13	43
30. Slov. Konjice	14	25	39
31. Brežice	12	10	22
32. Zagorje	24	8	32
33. Sevnica	19	4	23
34. Velenje	15	10	25
35. Dol. Lendava	20	—	20
36. Ilirska Bistrica	16	9	25
37. Radovljica	19	9	28

Članstva skupno 2174 833 3007

NAŠI POSEBNI ŽIGI

V času od 6.—16. VII. 1950 je bila na naš jadranski obali Jadranska regata. Z odločbo Poštne ministristva št. 9182 z dne 13. IV. 1950 so bili v uporabi 3 različni jekleni spominski žigi, i. s. v mestih Split, Sibenik in Vis. Besedilo pojasnjujejo odtisi žigov. Barva črna.

5. posebni žig 1950
za Jadransko regato — Split

6. posebni žig 1950
Jadranska regata — Sibenik

7. posebni žig 1950
Jadranska regata — Vis

8. posebni žig 1950 Dan narodnog ustanka — Orahovica

Po odločbi Poštne ministristva FLRJ št. 16754 z dne 5. VII. t. l. je bil v uporabi 27. VII. 1950 v Slavon-

ski Orahovici spominski žig za 9. obletnico Dneva narodne vstaje. Gumi-jev žig vijoličaste barve. Podružnica F. S. H. v Orahovici je dala v promet posebne pisemske ovitke in razglednice.

9. posebni žig 1950 Planinski tabor na Nanosu

Zadnji trenutek smo bili obveščeni, da je bil odobren in v uporabi 5. in 6. VIII. posebni žig za »Partizanski in planinski tabor« na Nanosu (pri Po-

stojni). V »Vojkovi koči« na Nanosu je žigosala ekspozitura postojnske pošte pošiljke z jeklenim spominskim žigom. Žig je rdeče ali črne barve.

Spanska poštna uprava je razpisala za najboljšo znamko odnosno serijo, nagrado, ki se bo podelila vsako leto. Prve nagrade so bile prisojene Svici za serijo Pro juventute 1948 in Vatikanu za letalski znamki po 200 in 500 lir.

Evropa 1949

Sovjetska zveza

12. 90. obl. rojstva Popova: 40, 50 kopejk, 1 rubelj.
13. Dan tiska: 40 kopejk, 1 rubelj.
14. 150-let Puškinovega rojstva: 25, 40, 40 kopejk, 1, 2 rublja, blok za 25 in 40 kopejk.
15. Za agronoma Mičurina: 40 kopejk, 1 rubelj.
16. Sto let strojništva in ladjedelništva: 40 kopejk, 1 rubelj.
17. Sportna serija: 20, 25, 30, 40, 40 50 kopejk, 1, 2 rublja.
18. Spominska serija Dokučajeva: 40 kopejk, 1 rubelj.
19. Za Bačenova: 40 kopejk, 1 rubelj.
20. Za Radiševa: 40 kopejk, 1 rubelj.
21. Fiziolog Ivan Pavlov: 40 kopejk, 1 rubelj.
22. Zdravilišča: 10 krat 40 kopejk.
23. UPU: 40, 50 kopejk. Zobčane in nezobčane.
24. Za melioracijo: 25, 40, 40, 50 kopejk, 1, 2 rublja.
25. Za I. S. Nikitina: 40. kopejk, 1 rubelj.
26. Capajev: 40 kopejk.
27. 32. obletnica Oktobrske revolucije: 40 kopejk, 1 rubelj.
28. Železniška serija: 20, 40, 50 kopejk, 1 rubelj.
29. Fizkultura 1949: 20, 40, 50 kopejk, 1, 2 rublja.

STO (cona A)

Italijanske znamke z natiskom
AMG-FTT:

1. Bienale v Benetkah: 5, 15, 20 in 50 lir
2. Milanski velesejem: 20 lir (natisk rdeč)
3. UPU: 50 lir
4. Rimska republika: 100 lir
5. Volitve v Trstu: 20 lir
6. Obnova ERP (79—81): 5, 15 in 20 lir
7. Zdravstveni kongres: 20 lir (vijoličasta)
8. Stoletnica Alfierija: 20 lir (črna rjava)
9. Mazzini: 20 lir
10. Lorenzo Medici: 20 lir
11. Bazilika Paladiana: 20 lir
12. Sejem v Bariju: 20 lir
13. Nove frankovne: 3, 5, 6, 10, 15, 20, 100 lir, Zračni 50, 100 lir

14. Volta: 20 in 50 lir
15. Most Florenca: 20 lir
16. Gaj V. Katul: 20 lir
17. Paketne: 5, 10, 20, 200 in 300 lir
18. Portovne: 1, 5, 10 lir
19. Frankovne: 1, 2, 8, 25 in 50 lir; začne 10 in 20 lir
20. Cimarosa: 20 lir
21. Portovni: 2 in 20 lir

STO (cona B)

1. Prvi maj 1949: 10 lir
2. Zračna pošta: 1, 2, 5, 10, 25, 50 in 100 lir. Znamke FLRJ z natiskom »STT-VUJA«
3. Frankovne: 0,50, 1, 2, 3, 4, 5, 9, 12, 16, 20 din
4. Portovne znamke: 0,50, 1, 2, 3, 5 din
5. UPU: 5 in 12 din
6. Zračne v dinarjih: 1/1, 2/2, 5/5, 10/10, 15/25, 20/50, 30/100 din

EVROPA 1950

Albanija

3. 70-letnica Stalina: 8 lekov
4. UPU: 5 | 8, 12 lekov

Avstrija

4. 100 let avstrijskih znamk: 1 šiling črna (papir rumen)

Belgija

3. 100 let hranilnic: 1,75 fr

Češkoslovaška

7. 5-letnica osvoboditve: 1,50, 1,50, 2, 2, 3, 3, 5, 5 Kčs
8. Pesnik S. K. Neumann: 1,50, 3 Kčs
9. 130-letnica rojstva pisateljice Božene Němcove: 1,50, 7 Kčs

Finska

4. 300-letnica mesta Hellsinki: 5, 9, 15 Mk

Francija

4. Raymond Poincaré: 15 f
5. Charles Péguy: 12 f
6. François Rabelais: 12 f
7. Revolucionarji: 5+2 f (A. Chénier), 8 + 3 f (J. L. David), 10 + 4 f (L. Carnot), 12 + 5 f (Danton), 15 + 6 f (Robespierre), 20 + 10 f (Hoche)

Grčija

4. Bitka na Kreti: 1000 dr

Italija

4. 5. zasedanje UNESCO v Firenci: 20, 55 lir

5. Sveto leto 1950: 20, 55 lir

6. Gaudenzio Ferrari: 20 lir

7. Mednarodna konferenca za radio-difuzijo: 20, 55 lir

Luxemburg

2. Dan sirot: 60 + 15 c, 2 f + 15 c, 2 f + 30 c, 4 f + 75 c, 8 + 3 f, 10 + 5 f

Madžarska

1. 70-letnica Stalina: 60 fil, 1, 2 forinta

2. 100-letnica smrti S. Petőfija: 40, 60 fil, 1 forint

3. Petletka: 8, 10, 12, 20, 30, 40, 60 fil, 1, 1,70, 2, 3, 4, 5, 10 forintov

4. 20 let poštnega muzeja: 60 fil, letalska 2 forinta

5. 5-letnica osvoboditve: 40, 60 fil, 1, 2 forinta

6. Svetovno šahovsko prvenstvo: 60 fil, 1, 1,60 forintov

1. maj 1950: 40, 60 fil, 1 ft, Kongres svetovne sindikalne federacije: 40, 60 fil, 1 ft, Mednarodni dečji dan: 20, 30, 40, 60 fil, 1,70 ft, I. kongres zveze mladih delavcev: 20, 30, 40, 60 fil, 1,70 ft

Monako

1. Dobrodelne za Rdeči križ: 10 + 5, 15 + 5, 25 + 5,40 + 5 fr. Znamke so bile izdane v zobčanih in nezobčanih četrtercih.

2. 75-letnica UPU: 5, 15, letalska 25 fr.

3. Priložnostne ob nastopu vlade Rainiera III.: 10, 50 c, 1, 5, 15, 25 letalske 50, 100 fr.

4. Frankovne s sliko Rainiera III.: 50 c, 1, 8, 12, 15 fr.

Berlin

1. Za oškodovance pri valutni reformi: 10 + 5, 20 + 5, 30 + 5 pfenigov.

2. Iste znamke so izšle tudi v bloku.

ZANIMIVOSTI

Znamke U. P. U. naslednjih držav notira Zumstein takole (v oklepajih število vrednot, cena v šv. frankih za nerabljene):

Abesinija (4) 2,80 — Argentina (1) 0,15 — Avstralija (1) 0,20 — Bolivija (5) 1,15 — Brazilija (1) 0,35 — Burma (6) 4,95 — Bahawalpur (8) 1,95 — Costa Rica (3) 1,65 — Čile (4) 1,85 — CSR (3) 1,50 — Dominicana (4) 1,30 — Ekvador (7) 2,15 — Filipini (3) 1,— — Francija (3) 0,80 — Grčija (1) 0,60 — Indonezija (2) 0,60 — Iran (2) 7,50 — Irak (3) 2,60 — Izrael (2) 1,40 — Japonska (nezobčan blok) 0,60 — Kitajska (1) 3,90 — Kuba (3) 0,55 — Madžarska (zobčane, rezane, levo neč, zobčane, desno nezobčane = 4 serije × 3 = 12) 5,— — Mehika (3) 1,50 — Monako (3) 0,75 — Palestina (5) 3,— — Panama (8) 13,55 — Portugalska (4): 2,10 — Salvador (4) 4,70 — San Marino (1) 2,10 — ZDA (2) 2,10 — Vatikan (2) 12,— — Venezuela (9) 7,55,— — ZSSR (po 2 zobčani in rezani 2×2=4) 1,10+6,75.

Novosti FLRJ notira: 1. maj 1950 4.— fr., znamko za »Teden otroka« pa 0,30.

Pri čiščenju vrst beograjskih filatelistov je bilo izbrisanih 407 članov.

*

17. IV. 1950 je umrl Louis Yvert, izdajatelj svetovno znanega kataloga za znamke. Od leta 1889 izhaja v tiskarni Yvert et Tellier (pokojni je bil sprva tiskarnar) L'echo de timbrologie, vodilna francoska filatelistična revija, 1892 je Yvert priključil tiskarni trgovino z znamkami, leto kasneje je izdal prvi album za francoske znamke. Leta 1897 pa je izšel prvič katalog Yvert, takrat na 552 straneh.

Poročila sta se 5. VIII. 1950 v Ljubljani tovariš inž. Dušan Gruden, podpredsednik naše Zveze in asistent Tehniške visoke šole ter tov. Jeglić Zdenka, abs. inž. — Filatelisti iskreno čestitamo!